

DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 23 października 1944 r.

o wycofaniu z obiegu marki niemieckiej na obszarze województwa białostockiego.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 3) — Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej za twierdza, co następuje:

Art. 1. Z dniem 28 października 1944 r. marka niemiecka (Reichsmark, Rentenmark i inne rodzaje marek) przestaje być obiegowym środkiem płatniczym na obszarach wyzwolonych, wchodzących w skład województwa białostockiego.

Art. 2. Niemiecki bilon metalowy pozostawia się do odwołania w obiegu po kursie 1 fenig — 1 grosz.

Art. 3. W terminie do dnia 20 listopada 1944 r. urzędy skarbowe oraz komunalne kasy oszczędności przeprowadzą wymianę marek niemieckich typu Reichsmark na złotowe bilety skarbowe — emitowane na podstawie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 24 sierpnia 1944 r., o emitowaniu biletów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 11) po kursie 1 marka = 1 złoty.

Art. 4. § 1. Prawo do wymiany służy osobom, które w dniu zgłoszenia się do wymiany mają ukończonych lat 18 i do dnia wyzwolenia spod okupacji niemieckiej zamieszkiwały na obszarze województwa białostockiego.

§ 2. Osoby, zgłaszające się do wymiany, udowodnić winny tożsamość i zamieszkanie obowiązującym w czasie okupacji na tym terenie dowodem osobistym i zaświadczeniem o zamieszkanui.

§ 3. Upoważnia się wojewodę białostockiego do udzielania w wypadkach wyjątkowych zezwoleń na wymianę osobom, nie mogącym ze względu na okoliczności wojną wywołane, stwierdzić tożsamości i zamieszkania wymienionym w § 2 dowodem osobistym i zaświadczeniem.

Art. 5. § 1. Wymianie podlega kwota do wysokości 300 marek na jedną osobę, pozostawia zaś kwota przyjęta będzie do depozytu, na co wydany zostanie kwit depozytowy. Do

depozytu przyjmowane będą marki typu Reichsmark i Rentenmark.

Przedkładać do wymiany i depozytu wolno tylko pieniądze, stanowiące własność zgłaszającego i to tylko w jednej instytucji wymiennie-depozytowej (urzędach skarbowych względnie komunalnych kasach oszczędności na terenie województwa białostockiego), w art. 3 niniejszego dekretu, przewidzianej.

§ 2. Kto wbrew postanowieniom § 1 złoży do wymiany i ewentualnie do depozytu marki niemieckie:

- a) nie stanowiące jego własności lub
- b) w różnych instytucjach wymiennie-depozytowych,

podlega karze więzienia do lat pięciu. Ponadto sąd orzeka przepadek kwot złożonych do wymiany i ewentualnie do depozytu, przy czym w razie podjęcia już przez sprawcę kwot, podlegających przypadkowi, sąd nakaze ściąganie ich z majątku skazanego.

Art. 6. Kierownik Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów może na warunkach przezeń określonych zezwolić w drodze wyjątku instytucjom samorządowym, społecznym i kulturalnym na wymianę marek na złotowe bilety skarbowe do pełnej wysokości przedstawionej do wymiany kwoty, o ile kwoty te stanowią ich własne fundusze.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Kierownikowi Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Przewodniczący Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego:
Edward Bolesław Osóbka-Morawski

Kierownik Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów:
Jan Stefan Haneman